

Визначено порядок проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих від домашнього насильства

Консультує начальник Головного територіального управління юстиції у Миколаївській області Роман Возняк

Міністерство охорони здоров'я наказом від 01.02.2019 № 278 «Про затвердження Порядку проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб від домашнього насильства або осіб, які ймовірно постраждали від домашнього насильства, та надання їм медичної допомоги», визначило порядок проведення медобстеження осіб, постраждалих від домашнього насильства. Наказ набрав чинності 12 квітня.

Також, ректорам вищих медичних навчальних закладів і закладів післядипломної медичної освіти доручено передбачити в навчальних планах і освітніх програмах безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я модулі (години) на тему запобігання та протидії домашньому насильству.

У затвердженому Порядку встановлено, що медичне обстеження та надання медичної допомоги постраждалим особам здійснюються без дискримінації за будь-якою ознакою.

Звичай, релігійні переконання, віросповідання, традиції не можуть розглядатися як виправдання будь-яких форм насильства, передбачених Порядком.

Зазначено, що під час обстеження постраждалої особи медичним працівникам варто звернути увагу на клінічні симптоми, за наявності яких необхідно зібрати інформацію про можливість вчинення домашнього насильства. Крім клінічних симптомів, певні типи поведінки осіб можуть вказувати на те, що вони піддаються домашньому насильству з боку інтимного партнера. Йдеться про садна, гематоми, порізи, крововиливи, забиття, рани, якщо це неодноразово; гематоми та рани різного кольору та різного ступеня нагноєння; переломи; опіки; симптоми тривожності, суїцидальні наміри, самоушкодження, зловживання алкоголем або наркотичними засобами чи психотропними речовинами; усамітнення та обмеження кола спілкування, різка зміна маси тіла; множинні рубці; розлади центральної нервової системи (головні болі, складності сприйняття, втрата слуху, порушення зору); порушення поведінки, свідомості, тремор кінцівок; підвищена плаксивість.

Крім того, у додатку 1 до Порядку наведено клінічні стани, що характерні в разі можливого вчинення домашнього насильства, та визначено особливості надання медичної допомоги постраждалим особам або особам, які ймовірно постраждали від домашнього насильства.

Окремо визначено можливі ознаки фізичного насильства: незвичні опіки (цигаркою або гарячим посудом тощо); зміщення суглобів (вивихи), переломи кісток, гематоми, подряпини, садна; синці з нетиповим місцем розташування (наприклад, на щоках, очах, губах, вухах, сідницях, передпліччях, стегнах, кінчиках пальців тощо); сліди від укусів; рвані рани і переломи в ділянці

обличчя, травматична втрата зубів; ретинальні крововиливи (у сітківку), відшарування сітківки і переломи орбіти; забиті місця на тілі, голові або сідницях, які мають виразні контури предмета (наприклад, пряжки ремня, лозини); рани і синці у різних фазах загоєння та/або у різних частинах тіла (наприклад, на спині та грудях одночасно) або незрозумілого походження, а також сексуального, психологічного насильства тощо.

Медичні працівники під час звернення за медичною допомогою постраждалих осіб або їх законних представників повинні зафіксувати їх скарги (звернення), зібрати анамнез, провести медичний огляд з оцінкою стану постраждалої особи та в разі потреби - додаткове інструментально-лабораторне обстеження й заходи щодо попередження наслідків сексуального насильства.

Також у наказі наведено форму повідомлення про дитину, яка постраждала від жорстокого поводження або стосовно якої існує загроза його вчинення; форму медичної довідки про обстеження, а також форму інформованої згоди.